

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VIII. De utilitate hujus functionis iuvandi Infideles.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

CAPVT VII.

De praestantia hujus functionis inter cetera virtutum opera.

Quamtu deinde excellant opera charitatis proximi exhibita, aliis quantumvis magnis, inter alios Patres (egregie ut solet) passim docet Chryl. Tom. 1. homil. 3. in Genes. Nam ut anima (inquit) corpore melior est, ita his, qui indigentibus pecunias, & facultates suppeditant, majoribus praevis digni sunt di, qui admonendo, & continue docendo, in viam rectam supinos & desides inducunt, monstrando eu virtutum diuinarum fragrantiam, & vitiourum malevolentiam. Hac omnia cum scimus, pra omnibus alijs hujus vita cursu, de salute animarum loquamur proximi, eandem illi sollicitudinem impregantes. Magna enim bonitatis est animam, cui hac continue intonantur, posse reduci ex abisso malorum, in quorum medio versamur, & compeisci seditionem, qua perpetuo animam nostram infestat.

Idem Tom. 4. homil. 25. in cap. 10. Epist. 1. ad Corinth. 4. tunc. Licet jejunando, humi dormiendo corpus mace- dom. 25. raveris, nullam autem proximi curam habueris, nihil in ep. 1. egregium feceris sed adhuc longe ab hujusmodi abfueris imitatione. Propterea inquit Paulus: Per omnia omnibus placebo. Sive praeter legem aliquid, sive laboriosum, sive periculosum facere oporteat, omnia in proximorum utilitatem pertraher. Cum igitur omnium diligentia supremum sive humilitate omnium abjectissimus effectus sum. Etenim nullum valde magnum potest esse officium, quando nullum in proximos lucrum conferatur, quod ostendit, qui totum reddidit talentum, & supplicio effectus est quoniam id non auxit. Tu igitur mi frater quamvis fame conficiaris, quamvis humi jaceas, quamvis cinerem comedas, quamvis super lacrymis maceas, & nihil cuiquam proficias nihil magnam facis.

Quamtu etiam aliis praestent opera Charitatis in proximos, idem eleganter docuit, Tomo 5. oratione 5. contra Iudaeos. Quid huic poterit equiparari? quod neque jejunium, neque humi peracta cubationes, neque per vigilia, neque aliud quippiam potest efficere, efficit fratris procurata salus. Cogita quam multa tuum os frequenter peccaverit, quam multa verba offensa protulerit, quam multa convicia, quam multa maledicta evomuerit, & omnino suscipies collapsi curam. Nam hoc uno omnem illam dicit maculam poteris: Et quid dico delevez facis ut sis tuum sicut os DEI. Quid huic honori potest equiparari? Non enim ego ista pollicitor, ipse DEVS hoc dixit: si unumquempiam edaxeris (inquit) ut os meum erit os tuum, purum san- ctumque.

Et Tom. 2. homil. 78. in cap. 24. Matth. Ponatur, inquit, quempiam jejunare & martyrium comprobare, ac cremari; alium vero ad edificationem proximi martyrium disferre, nec disferre modo, sed etiam absque martyrio discedere; uter igitur post hanc peregrinationem major erit: non est nobis multu in hoc loco rationis opus, cum beatus Paulus magna voce sententiam jam protulerit dicens: Cupio dissolvi, & esse cum Christo, melius mihi autem in carne adhuc permanere propter vos.

Et in cap. 1. Epist. 2. ad Corinth. Nihil est enim quod anima possit equiparari, nec universus quidem mundus, itaque est immensus pecunias pauperibus eroget, plus tamen efficiet, si unam converteris animam &c. Magnum sane, & laudabile est misereri pauperum; sed magis errantem ab errore revocare.

Idem Tom. 4. homil. 4. an reponit omnibus aliis graijs quam veru vide, ut malum aliquid cum demon-

strasset Paulus, quia videlicet praestantius sit anima m-

deri peccatis emortua, quam cadavera excitare iustus

ad vitam.

Et homil. 23. PATIUM propterea admiramur, Homil.

non propter mortuos quos excitavit, nec propter lepro-

fos quos mundavit sed quoniam dicebat: Quis infirmam-

tur? &c. nam est decies millia signa ad hac adieceru,

nihil dices quod ei posui conferre: nam ipse quoque dicit

magnam sibi repositam esse mercedem, non quoniam

feci signa, sed quia infirmis fuit tanquam infirmus

&c. Et quando se praeponeit apostolis, non dicit plura

quam ipsi feci signa, sed plusquam ipsi laboravi.

Ac denique idem ipse Chryl. Tom. 5. homil. Chryl.

53. Sive quis signa faciat sive virginitatem, sive jeju-

num, sive humi stratum excolat, sive ipsos Angelos vir-

tute praevinat, omnium enim sceleratissimus hunc ha-

bens defectum, & adultero, lenone, ac latrone, & fure

iniquior &c. Orationis enim indiget hujusmodi mor-

bis, & plurima supplicatione: Nam si fratrem non di-

ligens sive pecunias evaget sive martyrio effulgeat, nihil

amplius efficit &c. Et hic gentilibus est peior. Ex his igitur

clare constat studium salutis proximorum

procuranda quantum excellat alias etiam heroi-

cas virtutum functiones, ac proinde quantum ne-

gligentia in hac re à DEO puniatur.

strasset Paulus, quia videlicet praestantius sit anima m-

deri peccatis emortua, quam cadavera excitare iustus

ad vitam.

Et homil. 23. PATIUM propterea admiramur, Homil.

non propter mortuos quos excitavit, nec propter lepro-

fos quos mundavit sed quoniam dicebat: Quis infirmam-

tur? &c. nam est decies millia signa ad hac adieceru,

nihil dices quod ei posui conferre: nam ipse quoque dicit

magnam sibi repositam esse mercedem, non quoniam

feci signa, sed quia infirmis fuit tanquam infirmus

&c. Et quando se praeponeit apostolis, non dicit plura

quam ipsi feci signa, sed plusquam ipsi laboravi.

Ac denique idem ipse Chryl. Tom. 5. homil. Chryl.

53. Sive quis signa faciat sive virginitatem, sive jeju-

num, sive humi stratum excolat, sive ipsos Angelos vir-

tute praevinat, omnium enim sceleratissimus hunc ha-

bens defectum, & adultero, lenone, ac latrone, & fure

iniquior &c. Orationis enim indiget hujusmodi mor-

bis, & plurima supplicatione: Nam si fratrem non di-

ligens sive pecunias evaget sive martyrio effulgeat, nihil

amplius efficit &c. Et hic gentilibus est peior. Ex his igitur

clare constat studium salutis proximorum

procuranda quantum excellat alias etiam heroi-

cas virtutum functiones, ac proinde quantum ne-

gligentia in hac re à DEO puniatur.

CAPVT VIII.

De utilitate hujus functionis juvandi infideles.

Cum animarum cura praecipue, quae in Infidelium procuranda salute versatur, per se tota ad charitatis studium referatur non dubium quin praeter summam dignitatem, & splendorem, de qua haecenus diximus, ingentes etiam contineat utilitates: nam cum omnes praeseferat virtutes, haesque in heroico gradu contineat, non mirum si omnia in hac cultura laborantibus praesidia conferat, ac ad omnia perfecta vitae munera informet, & ut nunc cetera beneficia utilitatesque praetermittam, quae in nos manant ex hac Infidelium cura, brevier tria enumerabo.

Primum est, peculiaris Dei cura, & participium in fidei propagatione laborantibus: Nam cum hic sit Dei mos, ut qui maximè humanis destituuntur auxiliis, eos praecipue in suam fidem recipiat, eorumque curam suscipiat, cum de eo scriptum sit (psal. 9.) Tibi derelictus est pauper, orphanus tu eris adiutor. Et illud: Dominus custodit advena, pupillos & viduas suscipiet. Haec igitur eodem nomine peregrinantibus pro Infidelium salute Dei patrociniu non deerit: ipsi enim advena, quia peregrini, & pauperes, quia sacculum, neque peram portant, pupilli ac orphanus, qui non erodit Patrem, ac matrem dereliquerunt, sed etiam res omnes creatas, amicos, hominum favores, ac temporalia commoda pro animarum dilectione contempserunt, itaque verissimi sunt orphanus, & omnibus auxiliis humanis destituti: Quare eis maxime convenit, quod per Davidem dicitur (psal. 90) Qui habitat in adiutorio altissimi, in protectione Dei cali commorabitur: & conseq. en. et alijs etiam gaudeant privilegijs, quae in illo psalmo commemorantur: nempe ut illos divina providentia scapulis suis obumbrat, & scuro suo eos circumdet: Nec timeant à timore nocturno, id est, à clandestinis inimici insidijs; neque à sagitta volante per diem, hoc est ab ejusdem congressibus manifestis. Ac demum necesse est, ut illius promissionis Christi partem percipiant (Matth. 25) Ecce ego vobiscum

in proximos, idem eleganter docuit, Tomo 5. oratione 5. contra Iudaeos. Quid huic poterit equiparari? quod neque jejunium, neque humi peracta cubationes, neque per vigilia, neque aliud quippiam potest efficere, efficit fratris procurata salus. Cogita quam multa tuum os frequenter peccaverit, quam multa verba offensa protulerit, quam multa convicia, quam multa maledicta evomuerit, & omnino suscipies collapsi curam. Nam hoc uno omnem illam dicit maculam poteris: Et quid dico delevez facis ut sis tuum sicut os DEI. Quid huic honori potest equiparari? Non enim ego ista pollicitor, ipse DEVS hoc dixit: si unumquempiam edaxeris (inquit) ut os meum erit os tuum, purum sanctumque.

Et Tom. 2. homil. 78. in cap. 24. Matth. Ponatur, inquit, quempiam jejunare & martyrium comprobare, ac cremari; alium vero ad edificationem proximi martyrium disferre, nec disferre modo, sed etiam absque martyrio discedere; uter igitur post hanc peregrinationem major erit: non est nobis multu in hoc loco rationis opus, cum beatus Paulus magna voce sententiam jam protulerit dicens: Cupio dissolvi, & esse cum Christo, melius mihi autem in carne adhuc permanere propter vos.

Et in cap. 1. Epist. 2. ad Corinth. Nihil est enim quod anima possit equiparari, nec universus quidem mundus, itaque est immensus pecunias pauperibus eroget, plus tamen efficiet, si unam converteris animam &c. Magnum sane, & laudabile est misereri pauperum; sed magis errantem ab errore revocare.

Idem Tom. 4. homil. 4. an reponit omnibus aliis graijs quam veru vide, ut malum aliquid cum demon-

strasset Paulus, quia videlicet praestantius sit anima m-

deri peccatis emortua, quam cadavera excitare iustus

ad vitam.

Et homil. 23. PATIUM propterea admiramur, Homil.

non propter mortuos quos excitavit, nec propter lepro-

fos quos mundavit sed quoniam dicebat: Quis infirmam-

tur? &c. nam est decies millia signa ad hac adieceru,

nihil dices quod ei posui conferre: nam ipse quoque dicit

magnam sibi repositam esse mercedem, non quoniam

feci signa, sed quia infirmis fuit tanquam infirmus

&c. Et quando se praeponeit apostolis, non dicit plura

quam ipsi feci signa, sed plusquam ipsi laboravi.

Ac denique idem ipse Chryl. Tom. 5. homil. Chryl.

53. Sive quis signa faciat sive virginitatem, sive jeju-

num, sive humi stratum excolat, sive ipsos Angelos vir-

tute praevinat, omnium enim sceleratissimus hunc ha-

bens defectum, & adultero, lenone, ac latrone, & fure

iniquior &c. Orationis enim indiget hujusmodi mor-

bis, & plurima supplicatione: Nam si fratrem non di-

ligens sive pecunias evaget sive martyrio effulgeat, nihil

amplius efficit &c. Et hic gentilibus est peior. Ex his igitur

clare constat studium salutis proximorum

procuranda quantum excellat alias etiam heroi-

cas virtutum functiones, ac proinde quantum ne-

gligentia in hac re à DEO puniatur.

Episcopus sum usque ad consummationem seculi. Quod non solum Apostolis, sed etiam suis successoribus à Domino promissum fuit. Si enim Salvator semper se cum eis fore pollicetur, omnia uno verbo, quæ optari possunt, pollicetur, lumen in obscuritate, robur in infirmitate, solatium in mœrore, victoriam in tentationibus, constantiam ac firmitatem animi in periculis. Denique quod bonum & præsidium non habeant, qui secum habent eum, qui est ipsa omnis potentia, & in quo sunt omnia bonæ?

Ex hac igitur Divina protectione promanat singularis sollicitudo & cura, quam DEUS gerit primo circa animas pro ejus amore laborantes, idque tum promovendo eas ad virtutum opera, simulque cum ipsis cooperando; tum non permitiendo tentari supra suas vires, ac in eo ipso quod permittit, præstando eis gratiam, ut superiores & victores evadant. Secundo circa corporum eorum resplendet etiam hæc divina protectio, de qua verè dici potest: Nullum unquam Patrem familias liberis, quos ipse genuit alendis & sustentandis tantum sollicitudinis impendisse, quantum DEUS alendis Apostolicis viris, necessaria eis vitæ præsidia assidue providendo, ita ut illos nullatenus sollicitos esse velit hac de re, sed quod primum querant Regnum DEI, & hæc omnia adjiciuntur illis. Hæc igitur utilitas maxima est, si ve ut melius dicam, hæc est Apostolica vitæ gloria, ut cum Propheta verè dicere possint ejus sectatores: *Anima nostra sustinet Dominum, quia adiutor & protector noster est: in eo letabitur cor nostrum, & in nomine sancto eius sperabimus.* Et ille vicissim unicuique illorum dicat, quod olim Abraha: Noli timere, ego protector tuus & merces tua magna nimis. Nam, & horum utrumque conjunctum est, & utrumque, si cui alij in hac vita, præcipuè viris Apostolicis convenit: ut quoniam nullam mercedem, aut nullum bonum experiant præter DEUM, ideo eorum protector, & propugnator sit idem DEUS.

Secundò, ex uberiori etiam virtutum exercitatione in hac functione, miro modo animæ divitiæ, ac utilitates augentur: nam cum virtutes laboris, studio & ipso usu acquirantur, status ille earum exercitationi erit utilior, ac s. Lubrius, qui commodiorem assert materiam virtutis exercendæ: Hunc autem sine ulla dubitatione tenere possumus, esse hanc Apostolicam functionem, in qua omnes virtutes assidue vigent, & in perpetua ferme actione continentur, ut non obscure constabit ex his, quæ superius ostendimus, & de communi omnium virtutum influxu in hanc vitam. Deinde cum in ea actus virtutum heroicis passim exerceri opus sit, habitus autem virtutum gignatur ex actionibus frequentibus, consurgunt etiam in anima virtutes perfectissimæ.

Ex hoc deinde virtutum usu, & exercitatione uberius etiam resultare meritum necesse est, quod inter præcipuas hujus vitæ utilitates primum locum vendicat. Nam cum unam ob hanc causam hujus peregrinationis cursus institutus sit, & ad hoc unum tota hominum vita dirigatur: ut negotiationem ac mercaturam cœlestium operum exercent, & ut mercatores hujus seculi omni studio id agant, ut quam maxime disceant, ob id relictis alijs studijs, ut vendant, equitandi, aut similiarum rerum, nullas luxu occasiones oblatas prætermittunt: imò jucundi eis videntur labores omnes & vigiliæ, quæ modò rem augeant; ita & multo magis sperandum est in hac spiritali mercatura, cujus fructus sunt æterni, & materia de

Thom. à Jesu Op. Tom. I.

qua Evangelici Ministri tractant, & in qua quotidie versantur, nihil aliud contineat, quam Dei ipsius & animarum negotium, & dum his procurandis immorantur, Dei causam agant non suam: Immo postquam huic functioni se manciparunt, etiam si nolint, ut ita dicam, coguntur Dei, & animarum rem procurare, quæ omnia uberiorem apud DEUM merendi præbent materiam.

Crescit etiam ubertim meritum, ac hujus functionis præmium ex summa difficultate, quàm ex natura sua præferret hæc infidelium cultura: dubitari enim nequit, quin sensibus ipsis primo aspectu, æcerba, aspera & dura repræsentetur; sed ex hac acerbitate, & difficultate crescit ipsa meriti, & præmij corona. Illud vero experientia comperitum est, quidquid est difficultatis, ita molliori & temperati à DEO, ut appareat quod valeat ad meritum, non appareat quod attinet ad laborem: Quia in re ita utrumque Deus conjunxit, ut res sane gravissima, maximeque ardua, ita ab eo conditur, & mitigatur, ut eadem sit suavissima, & jucundissima.

Ex varijs etiam alijs utilitatibus luoenter, ut solet ac frequenter S. Joannes Chryso. charitatem in proximos commendat, præcipuè verò, quia cum ad nostram utilitatem sit quoddam medium præstantissimum, nunquam ea neglecta, nostram propriam attingemus. In primis Tom. 4. homil. 25. in cap. 10. Epist. 1. ad Corinth. Ita enim (inquit) tibi utilitatem comparabis, si proximi in vigilijs utilitati. Itaque si piger in fratri cura fueris, intellige nulla te pro fratri ratione salutem consecuturum: Igitur sua ipsius gratia proximi tui rebus adsis: sufficientia itaque sunt, quæ jam diximus, quod persuadeant, nulla alia ratione utilitatem nos invenire posse. Quod si hoc à confesso exemplis cognoscere volueris, considera si quando domum aliquam exuri contingat, inde nonnulli ex vicinis sibi caveutes minime se periculis objiciant, sed domi inclusi timeant nequis ingrediatur qui aliquid ex rebus suis auferat, quantam jacturam facient: etenim ignis quoque eos comprehendet, & omnes eorum comburet facultates. Ita qui cum proximi utilitatem non respexerant, suam perdidit. Siquidem Deus cum invicem omnes colligare vellet, ealem rebus utilitatem imposuit, ut in proximi utilitate alterius etiam colligata sit, & universus mundus hoc pacto constitutus est. Propterea si in mari tempestate exorta gubernator omnia multorum salutem suam tantum quaereret, & seipsum, & alios quam primum obriveret: & uniuscujusque artis, si sua tantum quaeratur utilitas, nunquam neque vita constaret, neque ars, quæ sui ipsius quaerere utilitatem: propterea agricola non tantum frumentum seminat, quantum sibi sat sit, nam jam pridem & alios, & se perdidisset; sed quod multum sufficiat, terra mandat: Et miles, non ut sua dumtaxat consulat salutem, se periculis objicit, sed ut Civitates in securitate constituat: Et mercator non eas tantum merces transportat, quæ sibi ipsi satis sint, sed multas alias. Quod si qui hoc in loco diceret non alterius, sed suam unumquemque considerare utilitatem, & idcirco ita facere, ut pecunias sibi, & securitatem, & gloriam compareret, atque ita dum suam quaerit, proximi quoque quaerere utilitatem: Idem ego dico, hoc est, quod jam dudum audire volebam, & hac gratia omnem hunc sermonem fecimus, ut ostenderemus tunc sibi unumquemque consulere, cum proximo consultit. Nam cum aliter homines proximi commodam non essent curaturi, nisi in hac constituti necessitate, propterea ita Deus ea conjunxit, & non permisit, ut in propriam prius quisquam veniat utilitatem, nisi per alienam transeat. Hoc igitur humanum est, ut hoc pacto proximo usum sumus. Verum oportet non hinc, sed Divina voluntate ad hoc adduci, si quidem

Chryso.
tom. 4.
hom. 25.
in c. 10.
epist. 1. ad
Corinth.

nemo salutem consequi potest, nisi ita se habeat. Sed quamvis summam completam Philosophiam, proximi autem iacturam contempseris, nullam apud Deum
 1. Corin. fiduciam habere poteris: Unde hoc constat: ex B. Pauli verbis: E: si distributo in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum, ita ut ardeam; charitatem autem non habueris, nihil mihi prodest. Vides quantum à nobis Paulus requirit: At qui pascit, non suam, sed proximi quarit utilitatem. Sed non sufficit hoc, inquit: Cum charitate hoc fieri vult, & misericordia plurima. Propterea legem hanc statuit Deus, ut nos in vinculum charitatis adduceret. Hæc Chrysof. Cæteras verò utilitates ex testimonio sequenti capite adducendis colligemus.

CAPVT IX.

Ad omnes Christianos spectat proximorum etiam Infidelium salutem consulere.

Quamquam non omnes fideles fide Christiana præditi, ad alios instituendos sint idonei, multi tamen sunt, qui id commodè possunt, & si nolunt, inducendi sunt, ut pro sua virili parte Ecclesie sanctæ, animarumque salutem deseruiant. Et ut omittam eos, qui ex officij munere, vel ex sua vocatione venient huius studio operam dare, quales sunt Pastores, & Religiosi post ipsos, alij profectò sunt, qui licet ad hoc non vocati, idonei tamen sunt, quibus quippe major fides, & doctrina insit, quam alijs idiotis, & vulgaribus. Hos sancti Patres, præcipuè tamen S. Joan. Chrysof. passim hortantur, ut majori illa luce præditi, non se ipsos solum, sed & alios etiam Infideles erudiant, & ad fidem alliciant.

Chryf. hom. 24. in Matth.

Homil. 24. in Matth. Omnes Christianos exhortans ait: Scitote quia mercenarij sumus conducti: si ergo mercenarij sumus, cognoscere debemus, quæ sunt opera nostra; mercenarius enim sine opere non potest esse: Opera autem nostra sunt opera iustitiae, non ut agros nostros colamus, & vineas: non ut divitiis congregemus, & acquiramus honores, sed ut proximos proficiamus. Et quamvis hac sine peccato facere possimus tamen non sunt opera nostra, sed diaria nostra. Sicut ergo nemo sic conducit mercenarium, ut hoc solum faciat, quod manducet: sic & nos ideo vocati non sumus à Christo, ut hac solâ operemur, quæ ad nostrum pertinent usum, sed ad gloriam DEI. Et sicut mercenarius, qui hoc solum facit, quod manducet, sine causa ambulat in domo: & sic nos si sola hac fecimus, quæ ad nostram pertinent utilitatem, sine causa vivimus super terram: & sicut mercenarius prius afficit opus suum, deinde diaria sua: & sic nos si mercenarij Christi sumus, primum debemus aspicere, quæ ad gloriam DEI pertinent, proximique profectum, (quia charitas, & verus amor erga DEUM non quarunt, quæ sua sunt, sed ad libitum amati cuncta desiderant perficere) deinde quæ ad nostram utilitatem.

Idem tom. 1. homil. 3. in Genes.

Idem Tom. 1. homil. 3. in Genes. Ne omittamus proponere eis (hoc est Gentilibus) doctrinam scripturarum, sed omne impendamus studium, ut ab errore liberati, ad veritatem reducantur; nam licet in erroribus deprehensi sint, cognati tamen nostri sunt, & congruit, ut magnam eorum curam habeamus, nunquam torpescentes, sed summa diligentia facientes: ea quæ nobis sunt, utilem eis medicinam adhibeamus, si foris, vel tarde ad veram sanitatem redeant: nihil enim ita gratum est DEO, & ita cura, ut animarum salus. Talem igitur habentes Dominum, tam misericordem, tam benignum, tam mansuetum, cum nostra, tum fratrum

nostrorum curam geramus salutem: nam & hoc nostra salutis argumentum erit, & occasio, si non solum pro nobis ipsis solliciti, sed & proximo utiles fuerimus, ipsum ad viam veritatis manducantes.

Idem eodem Tom. homil. 8. in Genes. Auditores ad Hæreticorum excitat conversionem dicens: Operam date, ut pascatis in eis (loquitur de Arianis) plantentur, & roborentur: volo enim, & precor omnes vos in Doctorum ordine esse, & non solum auditores nostrorum esse dictorum, sed & alios doctrinam nostram afferre, piscarique errantes, ut hi redeant in viam veritatis: sicut & PAULUS inquit: Unus alterum adificet, & cum timore, & tremore salutem vestram operemini. Sic DEUS nostram multitudinem augebit, & vos uberius superna fruemini gratia, magnam membrorum vestrorum curam gerentes. Neque enim Deus vult, ut Christianus se ipso tantum contentus sit, sed ut alios adificet, non per doctrinam solum, sed & per vitam, & conversationem.

Homil. etiam 10. in Genes. Tomo primo: Fortè prolixius, quam oportebat sermonem produximus: verum hoc non absque ratione, neque temerè factum est: sed ut absentes ex vobis discant, quantum sibi metipsis damni fecerint, ob corporalem cibum, semetipsos à spirituali cibo subducunt. Cæterum non valde contristentur, fraternam illos benevolentiam prosequamini, recensentes eis, quæ à nobis dicta sunt. Hoc enim germana charitatis argumentum: nam si inter magna charitatis indicia habent, qui ita de sensibilibus edulji hoc faciunt: multo magis, qui in spiritualibus hoc agunt, magnum nostrum præconium celebrant, reditque ad nos quicquid est utilitatis: nam cuius studium est docere proximum, is non tantum illi beneficit, quantum sibi ipsi magnam mercedem parat, dum duplicem percipit mercedem, retributionemque à DEO majorem assequitur. Denique is, qui fratrem docere tentat, dum illi commemorat, & dicta secum repetit, & melius tenet: igitur cogitantes tantum lucrum vestrum, ne invidiam fratribus vestris, sed à vobis discant, quæ nunc à nobis dicuntur. Ut autem plenus doceantur, ducite illos ad nos, persuadentes ipsis, quod nihil obest spirituali mensa, si præcedat corporali cibi sumptio, sed haberi debet omne tantum spirituali sermoni idoneum.

Præcipuè verò Tom. 5. oratione 5. in Iudaos, idem pro Iudaorum conversione profectur arguendum: Tu quoque imitare Samaritanum illum, qui in Evangelio tantam erga vulneratum præstitit sollicitudinem. Etenim illic præterijt Levita, præterijt Phariseus, ac neuter desitit ad iacentem: sed inclementer, crudeliterque relicto seminece abierunt. Samaritanus autem quispian, qui nulla ex parte illi conjunctus erat, non præter arsit, sed miserus est accurrens, in se lavit oleum, & vinum, imposuit asino, duxit ad diversorium, pecuniam partim dedit presentem, partim pollicitus est pro ejus, qui nihil ad se iam pertinebat, curatione, nec dixit apud sese: Quæ mihi cura est istius Samaritanus sum, nihil mihi cum illo, procul absumus à civitate; & ille ne ingredi quidem potest. Ne dixeris apud temetipsum: homo sum mundanus, uxorem, & liberos habeo, & ista Sacerdotum sunt, ista monachorum: Neque enim Samaritanus ille hac dicebat, ubi nunc Sacerdotes? Ubi nunc Pharisei? Tibi Iudaorum Doctores? sed perinde quasi venarum quecipiam maximum nactus esset, ita lucrum arripuit. Et tu igitur cum videris aliquem curatione egentem, vel corporis, vel animi, ne dicis apud temetipsum, Quare ille, & ille eum non curaverunt, sed à morbo libera, ne peras ab illius causam negligentia: si inveneris aurum jacens, non dicis apud temetipsum, quare ille, aut ille hoc non sustulerunt, sed festinas ante alios rapere: Itidem & de fratribus collapsis cogita, putato quæ te ipsorum reperisse, nimirum occasionem illis medendi. Etenim si injstilave

Hom. 8. in Genes.

Chryf. hom. 10. in Gen. tom. 1.

Tom. 5.

Luc. 10.